

El llenguatge

El terme municipal

50/III | 1980

Podríem dir que terme, prolongament del mot llatí que volia dir «acabament, límit, fita», i termini, postverbal del verb terminar —format com determini o extermini— són sinònims, però hi hauríem d'afegir tot seguit que el primer té un significat molt més extens que no pas termini i que, per tant, només en comptades ocasions es pot usar termini en substitució de terme. Només cal veure que el Diccionari Fabra dedica a terme més de mitja columna del seu text i, en canvi, es limita a dir que termini significa «terme o temps assenyalat per a alguna cosa».

Malgrat que termini no és un mot popular com terme, en els darrers temps s'ha popularitzat bastant a causa de l'expressió a terminis, amb què designem una coneguda modalitat de compra-venda, que hom ha divulgat com a proposta de substitució de l'expressió castellanitzant «a plaços». I és segurament a causa d'aquesta divulgació que hom deu haver arribat a creure que calia dir sempre termini en lloc de terme, cosa que explicaria que en una emissió radiofònica ens parlessin del «termini municipal», quan es volien referir, sense dubte, al terme municipal.

Aclarim, doncs, que termini té només valor temporal —acabament d'un espai de temps assenyalat per a alguna cosa— i, per extensió, econòmic o pecuniari, designant cadascun dels pagaments que cal fer en unes dates fixades —els terminis— fins a la satisfacció total d'un import. En canvi, terme, acumula al valor temporal el locatiu, o, si es vol, territorial, ja que designa els límits d'una extensió de territori i les fites que els assenyalen, així com el territori mateix, especialment d'un municipi. Doncs, el terme municipal, expressió ben popular i usual, i no «termini municipal», que no vol dir res. Anàlogament, d'uns viatgers, d'un caminants, etc., diríem que ja han arribat al terme del seu viatge, del seu camí, etc.

El mot terme, ha adquirit, encara, d'altres significacions més o menys especialitzades. L'usam, per exemple, com a equivalent de mot o paraula, especialment amb un sentit molt precís o pertanyent a un vocabulari tècnic, científic, literari, etc., és a dir, terminològic. Esperem, així, que a ningú no se li acudirà de dir que caducifoli, per exemple, és un «termini botànic», volent dir un terme botànic.

Albert Jané